

Sygn. akt III U 128/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Oleszek

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy Z. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania Z. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 22 grudnia 2015 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy Z. R. prawo do emerytury w ustawowej wysokości, poczynwszy od dnia 1 grudnia 2015 r.,

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 128/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 marca 2016 r.

Decyzją z dnia 22 grudnia 2015 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy Z. R. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.). Nie udowodnił bowiem 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Z zachowanej dokumentacji osobowej nie wynika, aby pracował w takich warunkach, w szczególności brak adnotacji czy wykonując obowiązki monter wewnątrznych instalacji sanitarnych i gazowych pracował w głębokich wykopach.

Wnioskodawca Z. R. w dniu 19 stycznia 2016 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany.

Na uzasadnienie podał, że decyzja jest błędna i krzywdząca, zwłaszcza że pracodawca cały okres jego zatrudnienia w latach 1973-2004 w firmie (...) SA zakwalifikował do prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Niemniej na potwierdzenie charakteru wykonywanej pracy na stanowisku monter instalacji sanitarnych i gazowych, spawacza i monter instalacji technologicznych (wentylacji) powołał się także na zeznania świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze. Podniesiono, że spośród ustawowych warunków wnioskodawca wykazał jedynie 25-letni staż ubezpieczeniowy oraz osiągnął stosowny wiek. Natomiast na dzień złożenia wniosku emerytalnego nie udowodnił 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Charakteru zatrudnienia w (...) SA w łącznym wymiarze 18 lat, 4 miesięcy i 28 dni nie potwierdził właściwym świadectwem pracy.

Sąd Okręgowy w Przemyślu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. R. urodzony (...) wystąpił w dniu 10 grudnia 2015 r. z wnioskiem o emeryturę, oświadczając że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia przedstawił m.in. świadectwa pracy z dnia 2 czerwca 2004 r. i 27 grudnia 2004 r. wystawione przez (...) SA w R. oraz przez Syndyka Masy Upadłości firmy (...) SA w upadłości.

W dokumentach tych wskazano stanowiska pracy zajmowane kolejno przez wnioskodawcę w czasie zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie od 1 września 1970 r. do 22 czerwca 1972 r. oraz od 8 września 1972 r. do 27 grudnia 2004 r., określając równocześnie zajmowane przez niego stanowiska: ucznia praktycznej nauki zawodu, monter instalacji sanitarnych i gazowych, monter urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych i gazowych, spawacza, monter instalacji technologicznych (wentylacji) i monter wentylacji. Dodatkowo wskazano, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych oraz że korzystał z urlopów bezpłatnych.

Mimo to zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury w związku z brakiem 15-letniego stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Wymienionych przez pracodawcę okresów zatrudnienia wykonywanego w szczególnych warunkach nie uwzględniono z uwagi na brak informacji czy obowiązki monter wnioskodawca wykonywał w głębokich wykopach.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (emerytalne):

- wniosek o emeryturę z dn. 10.12.2015 r.
- Świadectwa pracy z dnia 2.06.2004 r. i 27.12.2004 r.
- decyzja odmowna z dn. 22.12.2015 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca Z. R. po ukończeniu przyzakładowej szkoły budowlanej w dniu 8 września 1972 r. rozpoczął pracę

w Przedsiębiorstwie (...) w R. w wyuczonym zawodzie monter wewnętrznych instalacji sanitarnych i gazowych, a od dnia 1 maja 1973 r. monter urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych i gazowych. Stanowisko to zajmował do 9 stycznia 1978 r., a po powrocie z budowy eksportowej przez kolejny okres od 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1982 r. Natomiast z dniem 1 stycznia 1983 r. zatrudniono go na stanowisku monter – spawacza, kierując go na kurs podstawowy spawania gazowego

i łukowego (16 marca - 27 kwietnia 1983 r.). W tym charakterze pracował do 6 sierpnia

1983 r., a następnie po powrocie z kolejnej budowy eksportowej w okresie od 1 czerwca

1986 r. do 30 września 1987 r. Z kolei w następnych latach zatrudnienia zajmował odpowiednio stanowiska:

- od 1 października 1987 r. do 30 kwietnia 1988 r. – monter,
- od 1 maja 1988 r. do 31 lipca 1988 r. – monter instalacji technologicznych,
- od 1 sierpnia 1988 r. do 31 sierpnia 1989 r. – monter,
- od 1 września 1989 r. do 31 sierpnia 1992 r. – monter instalacji technologicznych,
- od 1 września 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. – spawacza.

W czasie tego zatrudnienia dwa razy wyjeżdżał na budowy eksportowe w byłej NRD, gdzie jako monter i spawacz pracował w latach: 10 kwietnia 1978 r. – 31 grudnia 1979 r. oraz 7 sierpnia 1983 r. – 31 maja 1986 r.

Równocześnie Sąd ustalił, że wnioskodawca w pierwszych latach zatrudnienia

w firmie (...) tj. w okresie od 8 września 1972 r. do 30 kwietnia 1973 r. pracując na stanowisku monter wewnętrznych instalacji sanitarnych i gazowych, wykonywał jedynie drobne prace monterskie i porządkowe na terenie (...) w J.. Faktycznie prace w charakterze monter zewnętrznych urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych i gazowych zaczął od 1 maja 1973 r. w związku z budową rurociągu do Huty (...)

w J.. Od tego czasu do 8 stycznia 1978 r. pracował wyłącznie przy montowaniu instalacji zewnętrznych wykonywanych w głębokich wykopach, kanałach i w tunelach pod torami kolejowymi oraz na estakadach (do wysokości 5 m). Wnioskodawca pracował przy zakładaniu instalacji wodno-kanalizacyjnych oraz gazowych dla zakładów (...) w J., Zakładów (...) w G., na (...)

w Ż..

Natomiast od początku 1983 r., jeszcze przed oficjalnym skierowaniem na kurs spawania, zaczął pracować jako monter-spawacz i w zasadzie do ustania zatrudnienia

w 2004 r. wykonywał wyłącznie obowiązki spawacza, bez względu na nazwę stanowiska

w kolejnych angażach. Pracował w brygadzie monterskiej, składającej się 2-3 spawaczy i 4-6 monterów przy zakładaniu zewnętrznych urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych

i gazowych do różnych obiektów na terenie byłego województwa (...). Pracował przy spawaniu elektrycznym, a w miarę potrzeby także przy spawaniu gazowym oraz spawaniu w osłonie argonu i osłonie CO₂, zajmując się spawaniem instalacji przemysłowych na budowach kotłowni, kominów przemysłowych, rurociągów gazowych i ciepłowniczych, na estakadach i wiaduktach. Razem ze świadkami M. S. (1) i J. J. pracował przy montażu instalacji do budynku sanatorium (...) w Horyńcu. Pracował też przy budowie instalacji dla ciepłowni (...) w P., Zakładów (...) w P., Zakładów (...) w J., Zakładów (...)

w J..

Praca na budowach zwykle odbywała się na jedną zmianę, w godzinach od 7 do 15. Poszczególne roboty wykonywały równocześnie 3-4 brygady. W każdej brygadzie było około 10 robotników, w tym spawacze oraz monterzy. Spawacze zajmowali się wyłącznie spawaniem. Brygadzista odpowiadał za odbiór powierzonego materiału (elementów metalowych do spawania), wykonanie zlecenia, rozdział pracy pomiędzy poszczególnych robotników oraz rozliczenie

ich obecności. Natomiast rozdziału pracy pomiędzy brygady, sprawdzenia wykonanej roboty oraz rozliczenia czasu pracy robotników dokonywali wyłącznie mistrzowie i kierownicy budowy – m.in. świadek M. S. (1). Każda brygada odpowiadała za wykonanie powierzonej jej pracy na określonym odcinku. Wynagrodzenie było akordowe według stawki godzinowej.

Razem z wnioskodawcą pracowali świadkowie M. S. (2) i J. J.. Pierwszy z nich pracował w latach 1973 – 1995 r. i zajmował m.in. stanowisko kierownika budowy – był przełożonym wnioskodawcy. Natomiast drugi ze świadków pracował w latach 1973 – 2000 jako monter rurociągów.

Sąd ustalił też, że wnioskodawca jako monter instalacji technologicznych (wentylacji) pracował za granicą oraz po 1998 r.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- dokumentacja osobowa wnioskodawcy (przyjęcie do pracy z dnia 8.09.1972 r., angażę i przeszeregowania z lat 1973-2004,

2. książeczka spawacza z dnia 28.04.1983 r. k. 18

3. zeznania świadków (e-protokół z dnia 11.03.2016 r.):

- M. S. - min. 11,

- J. J. - min. 20.

4. zeznania wnioskodawcy (e-protokół z dnia 11.03.2016 – 28 min.).

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego, w tym archiwalnej dokumentacji osobowej wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w R. i u jego następców prawnych. Na podstawie zachowanych dokumentów można jednoznacznie stwierdzić, na jakich stanowiskach i w jakim charakterze wnioskodawca pracował i jakie prace wykonywał. Strona przeciwna nie kwestionowała ich w toku procesu. Korzystają, więc one z domniemania prawdziwości zawartych w nich oświadczeń z mocy art. 244 i nast. k.p.c.

Za wiarygodne Sąd uznał też zeznania świadków: M. S. (1) i J. J., którzy przez znaczny okres zatrudnienia wnioskodawcy pracowali razem

z nim. Wskazali oni, jakie obowiązki należały do pracowników zatrudnionych w brygadach monterskich oraz jakie faktycznie prace wykonywał wnioskodawca, jak wyglądała organizacja pracy na poszczególnych budowach. Zeznania świadków łącznie z zeznaniami wnioskodawcy oraz dowody z dokumentów wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, są one wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach wykonywał wnioskodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy Z. R. jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzny (w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach).

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Równocześnie zgodnie § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) - dla ustalenia tych uprawnień - za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. Rozporządzenia - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie

§ 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne jest, że wnioskodawca Z. R. występując z wnioskiem emerytalnym wykazał, iż posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie jest członkiem OFE oraz ukończył 60 lat.

Zasadniczy spór w sprawie sprowadzał się do ustalenia charakteru pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę na stanowisku montera wewnętrznych instalacji sanitarnych i gazowych, montera urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych i gazowych, montera-spawacza i montera instalacji technologicznych (wentylacji) w okresie od 8 września 1972 r. do 31 grudnia 1998 r.

Zadaniem Sądu, było w pierwszej kolejności ustalenie czy charakter pracy, jaką wykonywał wnioskodawca, w pełni odpowiada stanowiskom wymienionym w wykazie załączonym do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Pod ocenę Sądu należało poddać czy faktycznie wykonywane prace, odbywały się wewnątrz czy na zewnątrz budynków, a jeśli tak to czy miały miejsce w głębokich wykopach.

W tym miejscu warto przywołać zdanie wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 listopada 2013 r. (sygn. akt II UK 133/13), zgodnie z którym wymóg uznania robót wodno-kanalizacyjnych za prace wykonywane w szczególnych warunkach, będący warunkiem koniecznym do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, zostaje spełniony tylko wtedy, gdy takie roboty były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w głębokich wykopach.

W tym zakresie Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków oraz wnioskodawcy, że podczas jego zatrudnienia w spornym okresie, pracował on wyłącznie przy zakładaniu zewnętrznych instalacji. W ocenie Sądu Okręgowego fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w firmie (...) w wymiarze ponad 15 lat znalazł potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym – dokumentacji osobowej oraz w zeznaniach świadków i jego własnych.

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie

postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody z dokumentów - wystarczą dowody np. z zeznań świadków i stron.

Takie postępowanie dowodowe – uzupełniające i weryfikujące dokumentację sporządzoną przez pracodawcę Sąd obecnie przeprowadził. Dokonując tej oceny tut. Sąd oparł się na poglądzie Sądu Najwyższego, zawartym w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10 (LEX nr 619638), zgodnie z którym dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonych mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012 r., III AUa 1797/11, LEX nr 1130404).

W ocenie Sądu wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w R., przekształconym od 1994 r. w (...) SA w okresie:

- od 1 maja 1973 r. do 9 stycznia 1978 r. (2 lata, 8 miesięcy i 9 dni),

- od 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1983 r. (3 lata)

wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku monter przy montowaniu instalacji zewnętrznych wodno-kanalizacyjnych i gazowych, wykonywanych w głębokich wykopach, kanałach i w tunelach pod torami kolejowymi oraz na estakadach (do wysokości 5 m),

- od 1 stycznia 1983 r. do 6 sierpnia 1983 r. (7 miesięcy, 6 dni),

- od 1 czerwca 1986 r. do 31 grudnia 1998 r. (12 lat i 7 miesięcy)

wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku monter-spawacza przy spawaniu elektrycznym i gazowym instalacji zewnętrznych wodno-kanalizacyjnych i gazowych, również wykonywanych w głębokich wykopach, kanałach oraz na estakadach.

Łącznie w wymiarze 18 lat i 9 dni pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Wprawdzie w dokumentach osobowych wnioskodawcy wpisano zamiennie, iż zajmował on stanowisko: monter urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych i gazowych, monter instalacji technologicznych, monter-spawacza, spawacza, jednakże na podstawie zebranych dowodów okazało się, że wnioskodawca faktycznie, co najmniej od 1 maja 1973 r. pracę montera i robotnika budowlanego wykonywał w głębokich wykopach lub na wysokości, natomiast od początku 1983 r., a na pewno od czasu ukończenia kursu spawania elektrycznego i gazowego w dniu 27 kwietnia 1983 r., pracował wyłącznie przy spawaniu elektrycznym i gazowym.

Charakter przedsiębiorstwa (...), gdzie pracował wnioskodawca, treść ogólnego świadectwa pracy oraz spójne zeznania świadków i wnioskodawcy wskazują, że faktycznie wykonywał on prace montera zewnętrznych instalacji tj. prace z zakresu robót wodno-kanalizacyjnych oraz budowy rurociągów gazowych w głębokich wykopach, a następnie prace spawalnicze przy zakładaniu takich instalacji. Wnioskodawca pracując przy budowach instalacji dla celów przemysłowych, wykonywał prace monterskie i spawalnicze m.in.

w głębokich wykopach, kanałach i tunelach na estakadach, wiaduktach i rusztowaniach bez względu na nazwę stanowiska pracy.

W Wykazie A Dział V poz. 1 powołanego na wstępie rozporządzenia odnoszącego się do wszystkich branż wymieniono - roboty wodno-kanalizacyjne oraz budowa rurociągów

w głębokich wykopach, zaś w Dziale XIV poz. 12 - prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym.

Ponadto w wykazie A dział V poz. 1 pkt 6 i 8 oraz dział XIV, poz. 12 pkt 1 załącznika do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty wymieniono stanowiska: monter instalacji sanitarnych i grzewczych oraz robotnika budowlanego wykonującego stałe prace pomocnicze lub inne w głębokich wykopach, jak też spawacza elektrycznego i gazowego.

Rozstrzygając kwestię charakteru zatrudnienia wnioskodawcy, Sąd przyjął, że wykazał on ponad 18-letni okres pracy w warunkach szczególnych, przypadający przed dniem 1 stycznia 1999 r., także pod odliczeniu okresu urlopów bezpłatnych.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury począwszy od dnia 1 grudnia 2015 r. tj. miesiąca złożenia wniosku, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz ponowna ocena dokumentów) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.